

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Vattenbiolog
Susanne Vävare

Justerat
Omedelbart

Nr 59

Ansökan till LIFE IP projektet SIP
för havs- och vattenvård.

ÅLR 2023/3825

127 S4

Landskapsregeringen beslutar att godkänna den första delen av projektansökan för LIFE IP-projektet SIP, under förutsättning att befintliga budgetmedel används och bibehålls kommande år. Förutsättningarna för projektet anges i bilagt projektdirektiv, **bilaga S423E39**.

Projektdirektiv

LIFE IP SIP (Strategic Integrated Project), Havs- och vattenvård

Dnr: ÅLR 2023/3825

Datum: 8.6.2023

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 (0)18 25000

www.regeringen.ax

1 Bakgrund

En god vattenstatus innebär att en vattenförekomst, trots påverkan av människan, har ett väl fungerande ekosystem med bibehållna ekosystemtjänster. Ett vatten av god kvalitet ger livsmiljöer för ett stort antal arter av exempelvis växter, insekter, fiskar och fåglar. Djur- och växtliv kan röra sig mellan olika vatten, utan hinder på vägen. God vattenstatus ger ett motståndskraftigt ekosystem, med förmågan att jämna ut och magasinera kraftiga flödesförändringar, rena vatten från miljögifter, producera livsmedel som fisk och dricksvatten samtidigt som det tar upp koldioxid och producerar syre. Dessutom bidrar det till människors välmående och naturupplevelser, som tillsammans med forskning och utbildning ger en ökad förståelse av naturen. Det krävs en god och långsiktig vattenförvaltning för att bibehålla, restaurera och skydda vattenmiljöer.

Skyddet och förvaltningen av de åländska vattnen finns framför allt reglerat i landskapslagen om miljöskydd, landskapsförordningen om miljöskydd, i vattenlagen samt tillhörande vattenförordning för Åland. För att skydda och förvalta vattnen så att god vattenkvalitet uppnås skall övervakningsprogram, åtgärdsprogram och förvaltningsplaner upprättas enligt vattenlagen med dess vattenförordning. Syftet med landskapsregeringens åtgärdsprogram är att uppnå och bevara en effektiv och hållbar vattenanvändning med en god vattenkvalitet samt att förebygga en försämring av vattenkvaliteten.

Arbetet med att förbättra vatten- och miljöstatus enligt vattendirektivet (2000/60/EG)¹ och det marina direktivet/havsmiljödirektivet (2008/56/EG)² har pågått en längre tid i så kallade förvaltningscykler som ofta är 6-åriga. De omfattar att analysera påverkan, definiera miljö kvalitetsnormer och mål som ska uppfyllas, åtgärdsprogram, övervakning och rapportering. Direktiven går in i varandras ytvatten (kust och hav), varför samordning av direktiven medför ett stort mervärde. Därför planerar miljöministeriet i Finland med samordnande organisationer att genomföra ett storskaligt och strategiskt LIFE-projekt (SIP). Miljöministeriet agerar som ledande partner i projektet och har bjudit in Ålands landskapsregering att delta som en partner.

Den nu planerade SIP LIFE-projektet (Strategic Integrated Project) ingår i delprogram cirkulär ekonomi och livskvalitet (circular economy and quality of life) och Natur-trafik och miljöcentralen (NMT) i Södra Österbotten koordinerar ansökningsprocessen. Genom projektet ska man förbättra tillståndet av yt- och grundvatten samt kustvatten och öppet hav genom att genomföra och rikta in planerade åtgärder i enlighet med framtagna riktlinjer. I arbetet ingår bland annat att stärka samarbetsnätverk och utöka kompetensen samt stärka genomförandet och övervakningen och effektiviteten av åtgärder. Det blir också ett strategisk stöd inför nästa planerings- och rapporteringsperiod till EU.

Projektet är klassificerat som ett mycket stort projekt till sin helhet, medan Ålands del som partner utgör en mindre del.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (vattendirektivet)

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)

2 Avgränsningar

Vatten- och havsvård, SIP LIFE, är ett långsiktigt projekt och omfattar genomförandet av nästan 2 vattenförvaltningscykler. Projektid 7-8 år (2024)2025-2032. Projektet finansieras till 60 % av medel från EU, se mer information under punkt 6.

Landskapsregeringen kommer att genomföra arbetet inom befintlig budgetram för vattenvård/övervakning av ordinarie personal (vattenbiolog). Vid behov anlitas extern expertis.

3 Effektmål

- Projektets genomförande utgör ett strategisk stöd vid genomförandet av förvaltningscyklerna.
- Identifiera påverkanstryck och prova på alternativa och nyare övervakningsmetoder för att följa statusen.
- Tillståndet av yt- och grundvatten samt kustvatten och öppet hav förbättras genom planerade och effektiva åtgärder.
- Samarbetsnätverk stärks och kompetensen utökas.
- Övergödningen av vatten minskar genom riktade åtgärder och vattnets ekologiska status förbättras genom restaurering och andra belastningsminskade åtgärder.

4 Underlag

- Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland (2016)
- Delmål för strategiskt utvecklingsmål nr 3 och 4 inför 2030 (bärkraft.ax)
- Färdplaner för de sju strategiska utvecklingsmålen (2020)
- EUs gröna giv
- EUs vattendirektiv och havsmiljödirektiv
- Vattenlagen

5 Organisation och kontaktpersoner

Ålands landskapsregering

Beställare: Christian Wikström, Minister, Ålands landskapsregering (ÅLR)

Projektägare på Åland: Bengt Michelsson, Avdelningschef, Social- och Miljöavdelningen, ÅLR

Projektgenomförare: Susanne Vävare, Vattenbiolog, Miljöbyrån, Social- och Miljöavdelningen, ÅLR

Kontaktpersoner i Finland

Projektet styrs av miljöministeriet i Finland och NMT-centralen i Södra Österbotten koordinerar beredningen av projektet.

Styr- och arbetsgrupper inom projektet kommer att tillsättas när projektet godkänns. Miljöbyrån på Åland kommer att vara delaktiga i de grupper där behov finns.

6 Krav och önskemål

Mål	Beskrivning
Resultat	Projektet ska resultera i förbättrat tillstånd av yt- och grundvatten, samt kustvatten och öppet hav genom att genomföra och rikta in planerade åtgärder
Tidpunkt	Projektet inleds när projektdirektiv och projektplan godkänns av EU, vilket beräknas bli 2024/2025.
Kostnad	58 000 euro/år, varav 23 200 är ordinarie lön för vattenbiolog och 34 800 är för projektgenomförande. Totalt i 8 år: 464 000 euro. EU bidrar med 60 % finansiering, vilket motsvarar 278 400 euro.

6.1 Prioritering

Prioritering

0,5

Resultat

0,3

Tidpunkt

0,2

Kostnad

7 Projektets genomförande och preliminär tidsplan

- Partnerförhandlingar inleds 2023. Roller och ansvarsområden fastställs.
- Minister Wikström godkänner projektdeltagande genom en enskild föredragning, med förbehåll att landskapsregeringen deltar under förutsättning att budgetmedel finns.
- Första fas av ansökan (concept note) ska vara klar efter sommaren 2023.
- Andra fasen av ansökan, projektplanen (full proposal), lämnas in i början av 2024. En projektplan tas fram och den bör innehålla en övergripande tidsplan med arbetsområden, delsekvenser, beslutspunkter. I den kommer den åländska insatsen att förtydligas.
- Projektgrupper och arbetsgrupper tas fram av projektledaren med utgångspunkt från projektets riktlinjer.
- Uppföljning av projektets åtagande görs genom samarbete och kommunikation med styr- och arbetsgrupper.
- Effekten av åtgärderna följs upp (konsekvensanalys, kostnadseffektivitet).
- Projektets effektivitet ökar med kompletterande projekt och finansiering.
- Projektet slutrapporteras 2032.